

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

89. Num Vicarius, Episcopo excommunicato, suspenso, vel interdicto
exercere possit jurisdictionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

aut delinquant tanquam privati, ita ut tunc Metropolitanus non sit Judex comperens eorum. Sbroz. l. c. n. 3. & 4. Laym. l. c. hanc addens limitationem: nisi etiam in illiusmodi sit appellatum ad Archiepiscopum. Multo igitur minus in illos ut tales jurisdictionem exercere potest Vicarius Episcopi. Si verò consideretur Vicarius ut persona publica, nempe ut Judex ordinarius in eodem cura Episcopo tribunali jurisdictionem exercens, poterit ratione hujus officii male administrati, commissæque in eo culpæ v. g. ratione injustæ sententiæ latæ, cognita à Metropolitanano causâ ab eodem puniri, v. g. excommunicari. Carol. de Luc. l. c. n. 8. Pirh. cit. n. 66. Laym. cit. n. 8. Sbroz. l. c. n. 6. juxta cit. c. Romana. de off. Vicar. in 6. Quin. & renebitur Episcopus in hoc casu sistere & exhibere suum Vicariû Metropolitanano. Pirh. Laym. locis cit. Causas verò rationabiles, ob quas à Metropolitanano puniri possit juxta dictum c. Romana. de off. Vicar. Vicarius recenteri à Gl. in idem c. item ab Archidia. ibidem in princ. & sine. & à Gemin. n. 6. ait Sbroz. cit. n. 6. & inter alias esse, dum Vicarius impediret causam appellationis delatam ad Archiepiscopum. Si uteretur jurisdictione Episcopi excommunicati. Si non servaret sedis Apostolicæ privilegia. Si sit criminolosus & incorrigibilis. Intelligendo tamen hæc omnia, si Episcopus sit complex & particeps delicti & culpæ sui Vicarii. Si enim ipse particeps delicti & culpæ de ea cognosceret & judicaret,ungeretur officio partis, & Judicis, & sic in propria causa judicaret, utpote cum quo eandem personam representat Vicarius. Pirh. l. cit. Sbroz. l. 2. q. 138. n. 3. De cetero namque si Episcopus ipse extra culpam fuit, jam poterit ipse de negligentia & delicto Vicarii sui in officio suo commissa cognoscere & eum punire. Sbroz. l. 2. q. 138. n. 2. Laym. l. c. citantes Speculator. l. 2. part. 7. tit. de compet. Judic. additione. sequitur videre. n. 3. ubi is, quod de maleficio commisso in officio ab Officiali Episcopi, ut puta in sententia & processu, agendum est coram Episcopo, cujus est Officialis, & non coram Archiepiscopo vel ejus Officiali. Item Payin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. n. 22. Bertach. de Episc. f. 4. p. 5. n. 19. & plures alii apud Sbroz. l. c. Quin & Archiepiscopus se in hoc casu immiscere non poterit, nisi Episcopus requisitus cognoscere recuset. Laym. l. c. Sbroz. l. c. n. 5. ubi: quod si Episcopus requisitus nolle causam cognoscere, Vicarius coram Metropolitanano vel ejus Vicario conveniri poterit: rationem hujus subdens, nempe quod Vicarius etiam ratione officii sui quodam modo subiectus & subordinatus sit Episcopo suo, & licet ejus jurisdictione & potestas eadem sit cum jurisdictione Episcopi, alio tamen modo in Vicario resideat, & aliter in Episcopo; in illo videlicet cum dependentia à voluntate & imperio Episcopi, qui potest inde invigilare debet Vicario, & quæ male ab eo acta rescindere. Neque enim culpa Officialis aut Vicarii domino nocere debet, ut ait Rebuff. in pr. tit. de Vicar. n. 41. & in de form. Vicar. n. 140. Neque hac ratione, etsi Episcopus habeat idem tribunal, sitque eadem cum Vicario suo persona, dicitur agere in causa propria, cum factum Vicarii, dum is male egit, non dicatur factum ab Episcopo, nec is illi actui stare teneatur. Sbroz. l. c. n. 4. citans Gemin. conf. 114. Castrenf. consil. 348. col. 2. vol. 1. Decium in c. sane il. 2. col. 2. de offic. delegat. ubi is dicat, quod tunc Vicarius non gerat vices Episcopi. Abb. in c. eam re, de rescript. n. 12. & 13. & plures alios. Unde jam illud conficitur, Vicarios suffraganeorum in tantum sive quod ad dictas penas subiectos esse suis Metropolitanis, & quidem quasi per accidens, nimirum in defectu Episcopi proprii

negligentis cognoscere & punire illas culpas Vicarii. Et ulterius illud deducitur, quod si Vicarii hi in dictis casibus subiecti sint Metropolitanis, non minus subiectos fore Vicariis generalibus Metropolitanorum, utpote qui eandem cum Metropolitanis suis exercent jurisdictionem.

Questio 87. In quo loco Vicarius exercere possit suam jurisdictionem?

1. **R**espondeo primò: Vicarius generalis Episcopi, quamvis tribunal plerumque in civitate Ecclesiæ Cathedralis situm sit. Pirh. l. c. n. 64. citans Navar. l. 1. conf. 2. n. 5. de offic. Judic. ordinar. Laym. in c. cum contingat. de foro compet. potest tamen ex causa rationabili in quovis loco diocesis honesto & idoneo judicium exercere, ut si in comitatu Episcopi vel solus extra locum tribunalis sui verberetur in aliis partibus diocesis, vel ob aliam causam commodum sit ibi causam controversiam decidi. Pirh. l. cit. Barbof. de offic. Episc. alleg. 80. n. 6. Vicarius siquidem generalis jurisdictionem Episcopalem exercens Episcopus autem in quovis loco non exempto jurisdictionem exercere potest juxta c. cum Episcopus. 7. de offic. Judic. ordinar. in 6. ergo & ejus Vicarius, modo caveatur, ne partes litigantes ad locum nimis remotum extra proprium Episcopi consistorium trahantur, alioquin petere possunt, ut in loco ipsis propinquiore judicium instituat, & si id negetur, appellare. Ita ferè Pirh. citato Barbof. ubi ante n. 5.

2. Respondeo secundò: jurisdictionem voluntariam Vicarius exercere potest etiam extra diocesim. Sbroz. l. 2. q. 65. n. 4. citans l. 2. & ibi Bald. de offic. procons. Jason in l. final. n. 7. ff. de jurisdic. omni. Judic. Menoch. de arbit. Judic. l. 1. q. 43. n. 16. & seq.

Questio 88. Num Vicarius exercere possit actus voluntaria jurisdictionis sine speciali mandato Episcopi?

Respondent negativè Roman. singul. 700. Ferrand. in Apostil. ad Abb. in repet. c. si quis contra. de foro compet. n. 35. apud Sbroz. l. 2. q. 65. n. 1. & 2. qui tamen ipse n. 3. sentit contrarium. Melius distinguitur, ita ut affirmetur de actibus jurisdictionis voluntariae, qui non sapiunt gratiam; negetur verò de actibus voluntariae jurisdictionis sapientibus meram gratiam. Fagn. in c. non amplius. de instit. n. 76. ubi: quæ sunt voluntariae jurisdictionis & sapiunt gratiam, regulariter non censentur translata in Vicarium generalem, sed tantum ea quæ sunt contentiosa jurisdictionis & sapiunt Justitiam. Item Garc. de benef. p. 5. c. 8. n. 63. ubi: quæ sunt voluntariae jurisdictionis, non tamen sapiunt gratiam; actus enim voluntariae jurisdictionis, qui non sunt mere gratia, rectè possunt exerceri à Vicario absque speciali mandato, ut tenent Dominic. in c. final. de off. Vicar. in 6. Bald. in margarit. v. Vicarius. Felin. in c. ex parte. de constit. n. 1. & alii apud eundem Garc.

Questio 89. Num Vicarius Episcopo excommunicato, suspenso vel interdicto exercere possit jurisdictionem?

1. **R**espondeo primò: Remissive ad dicenda inferius, ubi de potestate Vicarii delegandi, & num eo excommunicato substitutus ab eo exercere possit jurisdictionem: item qualiter extinguatur jurisdictione Vicarii Episcopo excommunicato. Quæ vide, & cum hic dicendis combina.

2. Respondeo secundò: Directe ad questionem negativè. Eo ipso enim, quo suspensa, & impedita est jurisdictione Episcopi, suspensa quoque est jurisdictione Vicarii, & acta à Vicario durante illa excommunicatione & suspensione Episcopi, pertinentia ad jurisdictionem

risdictionem sunt invalida. Azor. p. 2. l. 3. c. 6. q. 13. Engels ad tit. de offic. Vicar. num. 8. Pirh. ad eund. tit. n. 69. citans Sanch. de matrim. l. 3. d. 30. l. 6. & seq. Sbroz. l. 3. q. 17. n. 1. & 4. citans Selv. de benef. p. 2. q. 14. n. 6. Cuch. Inst. Jur. Can. de Vicar. Episc. n. 134. Patif. conf. 89. n. 6. vol. 4. & plurimos alios. Ratio est, quia unum idemque est tribunal Episcopi, & Vicarii illius, adeoque sicut per excommunicationem, suspensio, &c. Episcopi suspenditur jurisdictione Episcopi, ita etiam Vicarii illius, qui jurisdictionem dependenter ab Episcopo habet; & sic, ut inquit Bald. in c. licet. de off. delegat. n. 6. apud Sbroz. l. c. n. 2. excommunicatio (intellige Episcopi) inficit auditorium Episcopi & Vicarii.

3. Extenditur responsio, ita ut Vicarii jurisdictione suspendatur etiam quo ad negotia jam incepta. Pirh. l. c. Extenditur quoque ad Subvicarium seu substitutum Vicarii, ita ut excommunicato Vicario, & vel sic expensa ejus jurisdictione, suspensa quoque sit istius Subvicarii jurisdictione, etiam quod ad causas jam captas (intellige tamen sub distinctione paulo post subjungenda) & acta ab eo post excommunicationem Vicarii non valeant, dum iste Subvicarius ab ipso Vicario tantum acceperit jurisdictionem. Pirh. l. c. n. 70. Sbroz. l. 2. q. 18. n. 6. citans Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. n. 20. juxta expressum textum c. Romana. de offic. Vicar. in 6. Extenditur quoque hoc ipsum Sbroz. l. c. n. 7. Pirh. num. 71. ad causas commissas Subvicario ante excommunicationem Vicarii. Quod ipsum tamen distinguunt apud eundem Sbroz. Hostiens. Archid. &c. ita ut non valeant gesta Subvicarii, si Vicarius fuerit excommunicatus re adhuc integrâ, seu causâ per Subvicarium nondum captâ, valeant verò re non amplius integra. Confirmarique hanc Hostiensis doctrinam posse ait Sbroz. l. c. ex eo, quod sicut Vicarius Episcopi non potest mortuo Episcopo causas eo vivente captas perficere, ut Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. Archiep. n. 162. Bald. in l. aliquando ff. de offic. Procons. n. 7. aliique plures apud Sbroz. ita etiam Subvicarius non possit causas captas ante excommunicationem Vicarii perficere post illius excommunicationem. Quam distinctionem & paritatem in adducto simili tenere putat ipse Sbroz. à n. 9. in casu quo substitutus esset Vicarius Officiali seu Vicario, ita ut is tunc non posset causas captas ante excommunicationem Vicarii perficere post ejus excommunicationem: secus ubi substitutus non esset Vicarius sed delegatus ad speciales causas. Eandem Sbrozii doctrinam sequatur Pirh. l. c. n. 72. Ratio illorum est, quod extinctâ vel suspensâ delegantis jurisdictione extinguitur quoque vel suspendatur jurisdictione delegati re adhuc integrâ, argumento c. licet. de offic. delegat; non autem, si negotium jam captum sit, argumento c. relatum. & c. gratum eod. tit. quia delegatus non eandem sed diversam jurisdictionem à jurisdictione delegantis habet, adeoque necessarium non est, quod ea subsistere possit causâ jam captâ & re non amplius integra, licet jurisdictione delegantis per mortem naturalem vel civilem sublata sit. Confirmatur quoque hæc differentia inter Vicarium Vicarii & delegatum Vicarii à Sbroz. l. cit. num. 12. ex eo, quod licet Episcopo suspecto possit quoque suspectus recusari ejus Vicarius, Vicarius tamen in causa sibi delegata ab Episcopo non possit recusari Episcopo recusato; quia ex eo, quod delegatus sit, non habet idem tribunal cum Episcopo, adeoque mirum non sit, si Subvicarius non potest cognoscere causas captas ante excommunicationem, sicut potest delegatus. Verum de his plura infra, ubi de expiratione Vicariatus. De cetero

fallit tota hæc extensio, si Subvicarii jurisdictione non suspenditur per excommunicationem Vicarii sed valent gesta per illum, dum Subvicarius ille non esset creatus à Vicario ipso, sed ab alio v. g. Episcopo. Pirh. l. c. citans Gl. in cit. c. Romana. v. tantum & Franc. num. 3. Sbroz. cit. q. 18. n. 14. citans Felin. in c. insinuante. de off. deleg. n. 1.

4. Limitatur è contra principalis responsio (quod idem tamen applicandum extensioni secundâ) ut solum procedat, quando Episcopus esset nominatim denunciatus vel notorius percussor Clerici, adeoque vitandus; secus si non esset nominatim excommunicatus, sed esset toleratus; talis enim retinet jurisdictionem post Concilium Constantiense, adeoque & ejus Vicarius. Pirh. cit. num. 69. Sbroz. cit. q. 17. num. 6.

Questio 90. Num declinari possit jurisdictione Vicarii, & is quoque recusari tanquam suspectus, ubi ipse Episcopus recusatus est tanquam suspectus?

1. **R**espondeo: In hoc non convenire AA. nam negativam tenent apud Sbroz. l. 3. q. 14. n. 1. cum Bald. in l. unic. c. si quacunque pradius potestate. n. 4. Dec. in c. 1. de Jud. Barbof. tr. de prestant. Cardinal. Legat. à lat. num. 12. &c. eò quod, ut Bald. suspicio afficiat personam, & non jurisdictionem, ac ideo, licet tribunal Episcopi sit idem quod Vicarii, quia tamen diversæ sunt personæ, recusato Episcopo non erit recusatus ejus Vicarius. Et alibi dicitur, quod auditorium Episcopi non est idem quod Vicarii quod ad recusationem, ut Sbroz. l. c. num. 3. citato Archid. in c. non putamus. de consuetud. in 6. in fine. & sic inquit Staphil. de lit. grat. fol. 136. quem refert Papazon. ad rota decis. 1. alias. 47. tit. de off. Vicar. quod de stylo signaturæ non possint Vicarii recusari, sed dentur illis adjuncti. Affirmativam è contra tenent apud Sbroz. l. c. num. 4. Salicet. in c. l. unic. Jason l. aperisismi. c. de judic. num. 9. Innoc. Imol. Abb. Felin. in c. insinuante. de off. deleg. Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicariar. Archid. num. 190. Bertach. de Episc. l. 4. p. 5. num. 69. Redoan. de reb. Eccles. non alien. c. 3. num. 2. Anton. Burg. in reper. c. ceterum de rescrip. num. 128. Tom. 2. qui etiam dicat, interponendam esse appellationem à non admisione recusationis. Et generaliter, quod ubi Superior est suspectus, sint quoque suspecti ejus Officiales, tenent apud Sbroz. l. c. num. 5. Brun. conf. 31. num. 9. Bursat. conf. 21. num. 19. Lancelot. de attent. p. 1. c. 6. num. 38. Menoch. in resp. causa sinariens. num. 90. & seq. Adducitur pro hac sententia textus c. insinuante. de off. delegat. ubi dicitur, quod Episcopus & ejus Vicarius recusantur suspecti ex familiaritate cujusdam Rectoris cum Episcopo, quem Judicem in causa impetraverat; quia, cum ille Rector esset per Episcopum admissus in suam familiarem post causam sibi commissam, erat per consequens familiaris Vicarii secundum intellectum Abbatis ibidem num. 3. & ideo recusato Episcopo ex causa dictæ familiaritatis fuit quoque recusatus Vicarius. Adduntur quoque textus c. vifis. 16. q. 3. in illis verbis: *humani moris est illum vereri, cujus judicio & voluntate nunc erigitur, nunc deprimatur*: quasi quod Vicarius debeat Episcopum suum timere, à quo fuit creatus, & ad libitum revocari potest. Gl. in Clem. fin. de Procurat. & in Clem. si principalis. de rescrip. v. per electionem, & ibi Card. n. 1. Abb. num. 9. &c. & sic trahi possit in Episcopi suspecti sententiam. Ut Ripa in c. 1. de judic. num. 44. Et huic sententiæ affirmativæ adhæret ipse Sbroz. sub num. 5. ubi etiam respon-